स्थानीय तहमा विनियोजित अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरणको बार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन

आ.व.२०७९/०८०

(माननीय मन्त्रीस्तरबाट २०७९/०४/२५ मा स्वीकृत)

बागमती प्रदेश सरकार

स्वास्थ्य मन्त्रालय,

हेटौंडा, नेपाल

विषयसूची

१.PLMBIS CODE ६.२.२.३६४ कार्यक्रमको नामः न्युनतम सेवा मापदण्ड (Mimimum Service Standard-MSS) सुधारका लागि स्वास्थ्य संस्थाहरु (प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकी) लाई सशर्त अनुदान.......... १

२.कार्यक्रमको नामः शहरी स्वास्थ्य केन्द्र सञ्चालन अनुदान.. ६

३.कार्यक्रमको नामः सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई सञ्चालन अनुदान.. ७

४.कार्यक्रमको नामः एक बिद्यालय एक नर्स कार्यक्रम सञ्चालन निरन्तरता तथा विस्तार ९

५.कार्यक्रमको नामः स्थानीय तहमा पुर्वाधार भएका स्वास्थ्य संस्थामा १५ शैया सम्मको अस्पताल सञ्चालन निरन्तरता (चालु)...... .... १४

६.कार्यक्रमको नामः स्थानीय तहमा स्वास्थ्य संस्थाको (अस्पताल/स्वास्थ्य चौकी/औषधालय) भवन निर्माण अनुदान (नयाँ तथा निरन्तरता).. १७

७ .कार्यक्रमको नाम :स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाको सबलीकरण..................................... २४

अनुसूची - १.. २६

अनुसूची - २.. ३०

अनुसूची - ३.. ३१

कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा मूलतः प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, स्वास्थ्य महा/शाखा प्रमुख, लेखा प्रमुख तथा फोकल पर्सनले ध्यान दिनुपर्ने महत्वपूर्ण कुराहरू

१. हरेक कार्यक्रमको तयारी तथा सञ्चालन गर्नुपूर्व यस मार्ग निर्देशनको राम्ररी अध्ययन गर्नुपर्दछ र कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा यस मार्ग निर्देशनको अनिवार्य रूपमा पालना पनि गर्नुपर्दछ।

२. यस मार्ग निर्देशनमा उल्लेखित कुराहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने गराउने जिम्मेवारी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, स्वास्थ्य महाशाखा प्रमुख/को हुनेछ र कार्यान्वयनमा समन्वयकारी भूमिका फोकल पर्सनको हुनेछ।

३. कार्यक्रम शुरू गर्नुपूर्व कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया, अनुमानित खर्च, सहभागी तथा स्रोत व्यक्ति, सहजकर्ताको विस्तृत विवरण, कार्यक्रम सञ्चालन हुने स्थान र मिति उल्लेखित टिप्पणी र आदेश कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत भएपश्चात कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु गराउनु पर्नेछ।

४. खरिद तथा निर्माणसँग सम्बन्धित कार्य गर्दा खरिद गर्नुपर्ने सामग्रीहरुको विज्ञ/इन्जिनियरसँग समन्वय गरि स्पेसीफिकेसन र निर्माण कार्यमा नक्सा डीजाईन तयार गरि स्वीकृत गराई मात्र काम गर्नुपर्नेछ।

५. प्रदेशबाट सशर्त अनुदानमा विनियोजित रकम कार्यक्रम सञ्चालनका लागि कम हुन गएमा वा कार्यक्रम विस्तार गरी सञ्चालन गर्न आवश्यक भएमा स्थानीय तहले नै आफ्नो थप श्रोत परिचालन गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ।

६. हरेक कार्यक्रमको भौतिक तथा वित्तिय प्रगति चौमासिक र वार्षिक रुपमा स्वास्थ्य मन्त्रालय, बागमती प्रदेश र अन्य सम्बन्धित निकायमा पठाउनुपर्नेछ।

७. यस मार्गदर्शनमा उल्लेख हुन छुट भएका र कुनै विषयमा स्पष्ट गर्नुपर्ने भएमा मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार निर्णय गरी परिपत्रको रुपमा पठाउन सक्नेछ।

८. प्रदेशबाट स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिम आधारभूत अस्पताल र सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई संचालनका लागि तत्काल सेवा करारमा स्वास्थ्यकर्मी लिनु पर्ने अवस्थामा स्थानीय तहको प्रचलित कार्यविधि बमोजिम सेवा करारमा लिई काम गराउने र त्यस्ता सेवा करारमा लिएका जनशक्ति/स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई कालान्तरमा स्थानीय तहले नै पारिश्रमिक तथा संचालन खर्च लगायत स्वामित्व लिने व्यवस्था मिलाउदै जानु पर्नेछ।

९. बहुवर्षिय आयोजनामा समावेस गर्नु पर्ने आयोजनाहरु बहुवर्षिय आयोजना अन्तरगत स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट स्वीकृत गराएर मात्र निर्माण प्रकृया सुरु गर्नुपर्नेछ।

१०. यस मार्गनिर्देशनमा अन्यत्र जेसुकै लेखिएको भएतापनि स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा गराउँदा बजेटको परिधिभित्र रही सार्वजानिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजानिक खरिद नियमावली, २०६४, प्रदेश सार्वजानिक खरिद नियमावली २०७६, प्रदेश भ्रमण खर्च नियमावली, २०७७, अर्थ मन्त्रालयको कार्य सञ्चालन निर्देशिका २०७७, प्रदेश कार्य संचालन निर्देशिका २०७८, प्रदेश सार्वजनिक खर्च मापदण्ड २०७८, बमोजिम बाडफाड गरी खर्च गर्नुपर्नेछ।

१. PLMBIS CODE ६.२.२.३६४ कार्यक्रमको नामः न्युनतम सेवा मापदण्ड (Mimimum Service Standard-MSS) सुधारका लागि स्वास्थ्य संस्थाहरु (प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकी) लाई सशर्त अनुदान

<table>
<tr><th>PLMBIS Code
६.२.२.३६४
शीर्षक</th><th>विवरण</th></tr>
<tr><td>उद्देश्य</td><td>प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीको न्युनतम सेवा मापदण्ड (Mimimum Service Standard-MSS) सुधार गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने।</td></tr>
<tr><td>सञ्चालन प्रक्रिया</td><td>१. स्वास्थ्य कार्यालयसंगको समन्वयमा MSS मापन कार्य संचालन गर्ने ।
२. आफ्नो स्थानीय तह अन्तरगत रहेका स्वास्थ्य संस्था (प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकी मात्र) को विवरण तयार गर्ने ।
३. स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट न्युनतम सेवा मापदण्ड (Mimimum Service Standard-MSS) मापन गर्न वा स्वमापन गर्न जारी गरिएको निर्देशिका अनुसार प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीको न्युनतम सेवा मापदण्ड (Mimimum Service Standard-MSS) मापन गर्ने ।
४. MSS मापन पश्चात देखिएका समस्याहरु, सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु सुधार गर्न कार्ययोजना बनाउन लगाई सो कार्ययोजना अनुसार कार्य गर्ने सर्त सहित सम्बन्धित प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीको खातामा रु पचास हजारका दरले अनुदान प्रदान गर्ने । सो रकमले समेट्न नसकेका विषयबस्तुहरु स्थानीय तहबाट थप बजेटको व्यवस्थापन गरी कार्यान्वयन गर्ने।
५. MSS मापन गर्दा देखिएका समस्याहरु, स्वास्थ्य संस्थाको वर्तमान अवस्था, कमजोरीहरुको मूल्यांकन र समाधानमा विभिन्न निकायहरुको जिम्मेवारी राखी विस्तृत कार्ययोजना निर्माण गर्ने।
६. कार्ययोजना अनुसार काम भए नभएको अनुगमन गर्ने र अर्ध बार्षिक रुपमा MSS मापन गर्ने।
७. MSS को स्वःमापन/मापन गरी अर्धबार्षिक रुपमा MSS समिक्षा गर्ने।
८. स्वस्थ्य कार्यालयले संचालन गर्ने MSS समिक्षा कार्यक्रममा कार्ययोजना अनुरुपको प्रगति संस्था अनुसार प्रस्तुतिकरण गर्ने।</td></tr>
<tr><td>कार्यक्रम संचालन गर्ने निकाय</td><td>
<table>
<tr><th>क्र.स.</th><th>जिल्लाको नाम</th><th>स्थानीयतहको नाम</th><th>बजेट (रु हजारमा)</th></tr>
<tr><td rowspan="6">१.</td><td rowspan="6">काठमाण्डौं</td><td>कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका</td><td>३००</td></tr>
<tr><td>कीर्तिपुर नगरपालिका</td><td>३५०</td></tr>
<tr><td>गोकर्णेश्वर नगरपालिका</td><td>२५०</td></tr>
<tr><td>चन्द्रागिरी नगरपालिका</td><td>५५०</td></tr>
<tr><td>टोखा नगरपालिका</td><td>२५०</td></tr>
<tr><td>तारकेश्वर नगरपालिका</td><td>३५०</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

			दक्षिणकाली नगरपालिका	३००
			नागार्जुन नगरपालिका	२५०
			बुढानिलकण्ठ नगरपालिका	३००
			शंखरापुर नगरपालिका	३००
	२.	काभ्रेपलाञ्चोक	धुलिखेल नगरपालिका	३५०
			नमोबुद्ध नगरपालिका	३५०
			पनौती नगरपालिका	५००
			पांचखाल नगरपालिका	३५०
			बनेपा नगरपालिका	२५०
			मण्डन्देउपुर नगरपालिका	३५०
			खानीखोला गाउँपालिका	२५०
			चौंरीदेउराली गाउँपालिका	४५०
			तेमाल गाउँपालिका	३५०
			बेथानचोक गाउँपालिका	२५०
			भुम्लु गाउँपालिका	४५०
			महाभारत गाउँपालिका	२५०
			रोशी गाउँपालिका	५००
	३.	चितवन	कालिका नगरपालिका	२००
			खैरहनी नगरपालिका	२००
			माडी नगरपालिका	१५०
			रत्ननगर नगरपालिका	१५०
			राप्ती नगरपालिका	३००
			इच्छाकामना गाउँपालिका	२५०
	४.	दोलखा	जिरी नगरपालिका	१५०
			भिमेश्वर नगरपालिका	३५०
			कालिन्चोक गाउँपालिका	३५०
			गौरीशङ्कर गाउँपालिका	५०
			तामाकोशी गाउँपालिका	३५०
			वैतेश्वर गाउँपालिका	२५०

			मेलुङ्ग गाउँपालिका	२५०
			विगु गाउँपालिका	४००
			शैलुङ्ग गाउँपालिका	३००
	५.	धादिङ	धुनीबेंसी नगरपालिका	३५०
			नीलकण्ठ नगरपालिका	३००
			खनियाबास गाउँपालिका	३५०
			गङ्गाजमुना गाउँपालिका	३००
			गजुरी गाउँपालिका	५००
			गल्छी गाउँपालिका	३५०
			ज्वालामूखी गाउँपालिका	४५०
			त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	४५०
			थाक्रे गाउँपालिका	२५०
			बेनीघाट रोराङ्ग गाउँपालिका	२५०
			रुवी भ्याली गाउँपालिका	२००
			सिद्धलेक गाउँपालिका	३००
	६.	नुवाकोट	विदुर नगरपालिका	२५०
			बेलकोटगढी नगरपालिका	१००
			ककनी गाउँपालिका	१५०
			किस्पाङ गाउँपालिका	२००
			तादीगाउँ गाउँपालिका	२००
			तारकेश्वर गाउँपालिका	१५०
			दुप्चेश्वर गाउँपालिका	३००
			पञ्चकन्या गाउँपालिका	२००
			म्यागङ गाउँपालिका	१००
			लिखु गाउँपालिका	३५०
			शिवपुरी गाउँपालिका	४००
			सुर्यगढी गाउँपालिका	५०
	७.	भक्तपुर	मध्यपुर थिमी नगरपालिका	२५०
			चाँगुनारायण नगरपालिका	४००

	८.	मकवानपुर	थाहा नगरपालिका	३००
			ईन्द्रसरोवर गाउँपालिका	२००
			कैलाश गाउँपालिका	२५०
			बकैया गाउँपालिका	२००
			बाग्मती गाउँपालिका	१५०
			भिमफेदी गाउँपालिका	२५०
			मकवानपुरगढी गाउँपालिका	२००
			मनहरी गाउँपालिका	१००
			राक्सिराङ्ग गाउँपालिका	२००
	९.	रसुवा	उत्तरगया गाउँपालिका	१५०
			कालिका गाउँपालिका	५०
			गोसाईंकुण्ड गाउँपालिका	३५०
			नौकुण्ड गाउँपालिका	१५०
			आमाछोदिङमो गाउँपालिका	३००
	१०.	रामेछाप	मन्थली नगरपालिका	५५०
			रामेछाप नगरपालिका	३५०
			उमाकुण्ड गाउँपालिका	३००
			खाँडादेवी गाउँपालिका	४००
			गोकुलगङ्गा गाउँपालिका	३००
			दोरम्बा गाउँपालिका	३००
			लिखु तामाकोशी गाउँपालिका	३००
			सुनापति गाउँपालिका	२५०
	११.	ललितपुर	कोन्ज्योसोम गाउँपालिका	२५०
			बाग्मती गाउँपालिका	३५०
			महाङ्काल गाउँपालिका	३००
			गोदावरी नगरपालिका	६००
			महालक्ष्मी नगरपालिका	२५०
	१२.	सिन्धुपल्चोक	चौतारा सागाचोकगढी नगरपालिका	४५०
			मेलम्ची नगरपालिका	५५०

			वाह्रविसे नगरपालिका	३००
			त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	३००
			पाँचपोखरी थाङपाल गाउँपालिका	४००
			बलेफी गाउँपालिका	१५०
			भोटेकोशी गाउँपालिका	२००
			लिसंखुपाखर गाउँपालिका	३००
			सुनकोशी गाउँपालिका	३००
			हेलम्बु गाउँपालिका	२५०
			ईन्द्रावती गाउँपालिका	३५०
			जुगल गाउँपालिका	३५०
	१३.	सिन्धुली	गोलन्जोर गाउँपालिका	३५०
			घ्याङलेख गाउँपालिका	२५०
			तीनपाटन गाउँपालिका	४००
			फिक्कल गाउँपालिका	३००
			मरिण गाउँपालिका	१५०
			सुनकोशी गाउँपालिका	२५०
			हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	२००
			कमलामाई नगरपालिका	३५०
			दुधौली नगरपालिका	५००
	जम्मा		**३३०००**	
बजेट बाँडफाँड	स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत स्थानीय तहहरुलाई एकमुष्ट रकम प्रदान गरिएको छ। स्थानीय तहले मातहत रहेका प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीहरुलाई रु.५० हजारका दरले सोहि स्वास्थ्य संस्थाको बैंक खातामा MSS को लागि रकम प्रदान गर्ने।			
अनुगमन र मुल्याङ्कन	सम्बन्धित स्थानीय तहले स्वास्थ्य संस्थाहरुको अनुगमन गर्नुपर्नेछ साथै स्वास्थ्य कार्यालयले स्थानीय तह र स्वास्थ्य संस्था समेतको अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्नुपर्नेछ।			
प्रतिवेदन प्रणाली	चौमासिक प्रतिवेदन स्वास्थ्य कार्यालय मार्फत स्वास्थ्य निर्देशनालय र मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ।			

२. कार्यक्रमको नामः शहरी स्वास्थ्य केन्द्र सञ्चालन अनुदान

PLMBIS Code ६३६५.२.२. शीर्षक	विवरण
उद्देश्य	शहरी क्षेत्रमा वसोवास गर्ने आम नागरिकहरू विशेष गरेर महिला, बालबालिका, विपन्न तथा सिमान्तकृत वर्ग, अस्थायी बसोबास गर्ने तथा ज्येष्ठ नागरिक समेतको गुणस्तरीय आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा पहुँच र सेवाको उपभोगमा अभिवृद्दी गर्ने ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	आ.व. २०७५/७६ देखि सञ्चालनमा आएका देहाय वमोजिमका २० वटा स्थानीय तहः-

क.स	जिल्ला	स्थानीयतहको नाम	बजेट (रु हजारमा)
१.	सिन्धुली	दुधौली नगरपालिका	४००
२.	रामेछाप	मन्थली नगरपालिका	४००
		रामेछाप नगरपालिका	४००
३.	दोलखा	भिमेश्वर	४००
४.	सिन्धुपाल्चोक	चौतारा सागाचोकगढी नगरपालिका	४००
		मेलम्ची नगरपालिका	४००
		बाह्रबिसे नगरपालिका	४००
५.	धादिङ	धुनिबेंसी नगरपालिका	४००
६.	नुवाकोट	विदुर नगरपालिका	४००
७.	काठमाण्डौ	चन्द्रागिरी नगरपालिका	४००
		नागार्जुन नगरपालिका	४००
		शंखरापुर नगरपालिका	४००
८.	ललितपुर	ललितपुर महानगरपालिका	४००
९.	भक्तपुर	सूर्यविनायक नगरपालिका	४००
१०.	काभ्रेपलान्चोक	पनौती नगरपालिका	७००
		पाँचखाल नगरपालिका	४००
११.	मकवानपुर	हेटौंडा उप-महानगरपालिका	४००
		थाहा नगरपालिका	४००
१२.	चितवन	माडी नगरपालिका	४००
		रत्ननगर नगरपालिका	४००
जम्मा			८३००

सञ्चालन प्रक्रिया

१. आ.व.२०७५/०७६ मा निर्माण भएको शहरी स्वास्थ्य केन्द्र सञ्चालनका लागि सेवा करारबाट देहाय बमोजिमका जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ।

प्रस्तावित जनशक्तिको विवरण

क.स.	स्वास्थ्यकर्मी/जनशक्तिको पद नाम	संख्या

<table>
<tr><td></td><td>
<table>
<tr><td>१.</td><td>हे.अ/अ.हे.व</td><td>१ जना</td></tr>
<tr><td>२.</td><td>स्टाफ नर्स/अ.न.मी</td><td>१ जना</td></tr>
<tr><td>३.</td><td>सरसफाईकर्मी</td><td>१ जना</td></tr>
</table>
२. यो विनियोजित रकम वा जनशक्ति अपुग भएमा स्थानीय तहको थप लागत सहभागितामा व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ।
३. यो जनशक्ति संख्यामा स्थानीय तहले थपघट गर्न सक्नेछ र अव यो कार्यक्रम पूर्ण रुपमा क्रमशः स्थानीय तहले नै व्यवस्थापन गर्ने गरी आगामी बर्षको योजना गर्नु हुनेछ ।
४. शहरी स्वास्थ्य केन्द्र सञ्चालनका लागि आवश्यक भौतिक व्यवस्थापन, औषधी, उपकरण लगायतका अत्यावश्यक सामग्रीको व्यवस्थापन स्थानीय तह स्वयमले व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
५. स्थानीय तहले चिकित्सक वा स्वास्थ्यकर्मी करार सेवामा व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि २०७८ बमोजिम व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।
</td></tr>
<tr><td>बजेट बाँडफाँड</td><td>प्रचलित नियमानुसार खर्च बाडफाड गरी शहरी स्वास्थ्य केन्द्र सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।</td></tr>
<tr><td>अनुगमन र मुल्याङ्कन</td><td>१. स्वास्थ्य निर्देशनालय र सम्बन्धित स्वास्थ्य कार्यालयले कार्यक्रमको अनुगमन गर्नेछ ।
२. स्थानीय तहले स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन गरि अपेक्षित उपलब्धि हासिल गर्नुपर्नेछ।</td></tr>
<tr><td>प्रतिवेदन प्रणाली</td><td>सेवा सम्बन्धीको मासिक प्रतिवेदन HMIS/DHIS-II मार्फत गर्नुपर्नेछ र चौमासिक प्रतिवेदन स्वास्थ्य कार्यालय मार्फत स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ ।</td></tr>
</table>

३. कार्यक्रमको नामः सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई सञ्चालन अनुदान

<table>
<tr><td>PLMBIS Code
२.७.२२.३/६.२.२.२८६४/६.२.२.२८६५
शीर्षक</td><td>विवरण</td></tr>
<tr><td>उद्देश्य</td><td>ग्रामिण दुर्गम क्षेत्रमा बसोबास गर्ने आम नागरिकहरू विशेष गरेर महिला, बालबालिका, गरीब तथा सिमान्तकृत वर्ग, अस्थायी बसोबास गर्ने तथा ज्येष्ठ नागरिक समेतको गुणस्तरीय आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रवाहको व्यवस्था मिलाइ पहुँच र उपभोगमा अभिवृद्धि गर्ने ।</td></tr>
<tr><td>सञ्चालन गर्ने निकाय</td><td>आ.व. २०७५/७६ देखि सञ्चालनमा रहेका स्थानीय तह र २०७९/८० मा थप भएको देहाय बमोजिमको स्थानीय तहहरुः-
<table>
<tr><th>क्र.स</th><th>जिल्ला</th><th>स्थानीय तहको नाम</th><th>PLMBIS Code</th><th>बजेट (रु. हजारमा)</th></tr>
<tr><td rowspan="2">१.</td><td rowspan="2">सिन्धुली</td><td>मरिण गाँउपालिका</td><td>२.७.२२.३</td><td>७००</td></tr>
<tr><td>हरिहरपुरगढी गाँउपालिका</td><td>२.७.२२.३</td><td>७००</td></tr>
<tr><td>२.</td><td>रामेछाप</td><td>सुनापति गाँउपालिका</td><td>२.७.२२.३</td><td>१४००</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

३.	दोलखा	गौरीशङ्कर गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
		मेलुङ्ग गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
		शैलुङ्ग गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
४.	सिन्धुपाल्चोक	ईन्द्रावती गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
		हेलम्बु गाँउपालिका	६.२.२.२८६४	७००
५.	रसुवा	उत्तरगया गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
		नौकुण्ड गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
६.	धादिङ्ग	गङ्गाजमुना गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
		सिद्धलेक गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
७.	नुवाकोट	पञ्चकन्या गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
		लिखु गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
८.	ललितपुर	कोन्ज्योसोम गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
		महालक्ष्मी नगरपालिका	२.७.२२.३	७००
		बाग्मती गाउँपालिका	२.७.२२.३	७००
९.	काभ्रेपलान्चोक	खानीखोला गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
		बेथानचोक गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
		महाभारत गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
१०.	मकवानपुर	ईन्द्रसरोवर गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
		बकैया गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
		राक्सिराङ गाँउपालिका	६.२.२.२८६५	७००
११.	चितवन	इच्छाकामना गाँउपालिका	२.७.२२.३	७००
जम्मा				**१७५००**

सञ्चालन प्रक्रिया

१. सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई सञ्चालनका लागि सेवा करारबाट देहाय बमोजिमका जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने र प्रस्तावित जनशक्ति र रकम अपुग भएमा स्थानीय तहको लागत सहभागितामा व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ।

प्रस्तावित जनशक्तिको विवरण

क्र.स.	स्वास्थ्यकर्मी जनशक्तिको पदनाम	संख्या
१.	हे.अ/अ.हे.व	१ जना
२.	स्टाफ नर्स/अ.न.मी	१ जना
३.	सरसफाईकर्मी	१ जना

२. यो जनशक्ति संख्यामा स्थानीय तहले थपघट गर्न सक्नेछ र अब यो कार्यक्रम पूर्ण रुपमा क्रमशः स्थानीय तहले नै व्यवस्थापन गर्ने गरी आगामी बर्षको योजना गर्नु हुनेछ।

	३. सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई सञ्चालनका लागि आवश्यक भौतिक व्यवस्थापन, औषधी, उपकरण लगायतका अत्यावश्यक सामग्रीको व्यवस्थापन स्थानीय तह स्वयमले व्यवस्था गर्नुपर्दछ। ४. उपलब्ध कार्यको नियमित प्रगति मासिक रुपमा सम्बन्धित जिल्लाको स्वास्थ्य कार्यालयमा पठाउनुपर्नेछ र चौमासिक रुपमा स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ। ५. रामेछापको सुनापति गाउपलिकाको हकमा वडा न. ३ हिकेदेवीको केउरिनी र कामामा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई स्थापना गरी स्वास्थ्य सेवा संचालन गर्नका लागि व्यवस्था गरिएको छ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित नियमानुसार खर्च बाँडफाँड गरि कार्यालय प्रमुखबाट टिप्पणी स्वीकृत गराई सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलव्धी	ग्रामिण दुर्गम क्षेत्रमा बसोबास गर्ने आम नागरिकहरू विशेष गरेर महिला, बाल बालिका, गरीब तथा सिमान्तकृत वर्ग, अस्थायी बसोबास गर्ने तथा ज्येष्ठ नागरिक समेतको गुणस्तरीय आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा पहुँच र सेवाको उपभोगमा अभिवृद्दी भएको हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	१. स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालय र सम्बन्धित स्वास्थ्य कार्यालयले कार्यक्रमको अनुगमन गर्नेछ। २. स्थानीय तहले स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन गरि अपेक्षित उपलब्धि हासिल गर्नुपर्नेछ।
प्रतिवेदन प्रणाली	सेवा सम्बन्धीको मासिक प्रतिवेदन HMIS/DHIS II मार्फत गर्नुपर्नेछ र चौमासिक प्रतिवेदन स्वास्थ्य कार्यालय मार्फत स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ ।

४. कार्यक्रमको नामः एक बिद्यालय एक नर्स कार्यक्रम सञ्चालन निरन्तरता तथा विस्तार

PLMBIS Code २५.२२.७. **शीर्षक**	**विवरण**
उद्देश्य	विद्यालय तहमा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुर्याई बालबालिका तथा किशोर किशोरीको समग्र स्वास्थ्य सरसफाई, मानसिक स्वास्थ्य, पोषण प्रवर्धन, यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य, सामुदायिक स्वास्थ्य अवस्थामा सुधार गरि विद्यार्थी तथा समुदायको जीवनशैलीमा सकारात्मक परिवर्तनका लागि उत्प्रेरित गर्ने ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	बागमती प्रदेश भित्रका स्थानीय तह र एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम लागु भएका १३ जिल्लाका ११९ पालिकाका ४५९ वटा विद्यालयहरु

क.स.	**जिल्ला**	**स्थानीय तहको नाम**	**जम्मा बजेट (रू. हजारमा)**
१.	सिन्धुली	कमलामाई न. पा.	२५१०
		दुधौली न. पा.	२००८
		गोलन्जोर गा. पा.	२००८
		घ्यांङलेख गा. पा.	१५०६
		तिनपाटन गा. पा.	२००८

				फिक्कल गा. पा.	२००८
				मरिण गा. पा.	२००८
				सुनकोशी गा. पा.	२००८
				हरिहरपुरगढ़ी गा. पा.	२००८
		२.	रामेछाप	मन्थली न. पा.	२००८
				रामेछाप न. पा.	२००८
				उमाकुण्ड	१५०६
				खाँडादेवी गा. पा.	२००८
				गोकुलगंगा गा. पा.	१५०६
				दोरम्बा गा. पा.	२००८
				लिखु तामाकोशी गा. पा.	२००८
				सुनापति गा. पा.	२००८
		३.	दोलखा	जिरी न. पा.	१५०६
				भिमेश्वर न. पा.	२००८
				कालिन्चोक गा. पा.	२००८
				गौरीशंकर गा. पा.	२००८
				तामाकोशी गा. पा.	२००८
				बैतेश्वर गा. पा.	२००८
				मेलुंग गा. पा.	२००८
				बिगु गा. पा	२००८
				शैलुंग गा. पा.	१५०६
		४.	सिन्धुपाल्चोक	चौतारा सागाचोकगढी न. पा.	२००८
				मेलम्ची न. पा.	२००८
				बाह्रबिसे न. पा.	२००८
				इन्द्रावती गा. पा.	२००८
				जुगल गा. पा.	२००८
				त्रिपुरासुन्दरी ग . पा.	२००८
				पांचपोखरी थांगपाल गा. पा.	२००८
				बलेफी गा. पा.	२००८
				भोटेकोशी गा. पा.	१५०६
				लिसंखुपाखर गा. पा.	२००८
				सुनकोशी गा. पा.	२००८
				हेलम्बु गा. पा.	२००८
		५.	रसुवा	उत्तरगया गा. पा.	१५०६

			कालिका गा. पा.	१५०६
			गोसाईकुण्ड गा. पा.	१५०६
			नौकुंड गा. पा.	१५०६
			आमाछोदिङमो गा. पा.	१५०६
	६.	धादिङ	धुनिबेसी न. पा.	२००८
			नीलकण्ठ न. पा.	२५१०
			खनियाबास गा. पा.	१५०६
			गंगाजमुना गा. पा.	२००८
			गजुरी गा. पा.	१५०६
			गल्छी गा. पा.	१५०६
			ज्वालामुखी गा.पा	२००८
			त्रिपुरासुन्दरी गा. पा.	२००८
			थाक्रे गा. पा.	२५१०
			नेत्रावती गा. पा.	१५०६
			बेनीघाट रोरांग गा. पा.	२००८
			रुबी भ्याली गा. पा.	१५०६
			सिद्धलेक गा. पा.	२००८
	७.	नुवाकोट	विदुर न. पा.	२५१०
			बेलकोटगढी न. पा.	२००८
			ककनी गा. पा.	२००८
			म्यागङ गा. पा.	१५०६
			पन्चकन्या गा. पा.	२००८
			लिखु गा. पा.	१५०६
			शिवपुरी गा. पा.	२००८
			सुर्यगढी गा. पा.	१५०६
			किस्पांग गा. पा.	१५०६
			तादीगाउँ गा. पा.	१५०६
			तारकेश्वर गा. पा.	१५०६
			दुप्चेश्वर गा. पा.	२००८
	८.	काठमाडौं	काठमाडौं म. न. पा.	४०१६
			कगेश्वरी-मनोहरा न. पा.	२००८
			कीर्तिपुर न. पा.	२००८
			गोकर्नेश्वर न. पा.	२००८
			चन्द्रागिरी न. पा.	२००८

			टोखा न. पा.	२५१०
			तारकेश्वर न. पा.	२००८
			दक्षिणकाली न. पा.	२००८
			नागार्जुन न. पा.	२००८
			बुढानिलकण्ठ न. पा.	२००८
			शंखरापुर न. पा	२००८
	९.	ललितपुर	गोदावरी न. पा.	२५१०
			ललितपुर म. न. पा.	३५१४
			महालक्ष्मी न. पा.	२००८
			कोंज्योसोम गा. पा.	१५०६
			बागमती गा. पा.	२००८
			महाङ्काल गा. पा.	१५०६
	१०.	भक्तपुर	चाँगुनारायण न. पा.	२००८
			मध्यपुर थिमी न. पा.	१५०६
			भक्तपुर न. पा.	२००८
			सुर्यविनायक न. पा.	२००८
	११.	काभ्रेपलान्चोक	धुलिखेल न. पा.	२००८
			नमोबुद्ध न. पा.	२००८
			पनौती न. पा.	२००८
			पांचखाल न. पा.	२००८
			बनेपा न. पा.	२००८
			मण्डनदेउपुर न. पा.	२००८
			खानीखोला गा. पा.	२००८
			चौंरीदेउराली गा. पा.	२००८
			तेमाल गा. पा.	२००८
			बेथानचोक गा. पा.	२००८
			भुम्लु गा. पा.	२००८
			महाभारत गा. पा.	१५०६
			रोशी गा. पा.	२००८
	१२.	मकवानपुर	हेटौडा उप. म. न. पा	२५१०
			थाहा न. पा.	२००८
			इन्द्रसरोवर गा.पा.	१५०६
			कैलाश गा.पा.	१५०६
			बकैया गा.पा.	२००८

		बागमती गा.पा.	२००८
		भीमफेदी गा.पा.	२००८
		मकवानपुरगढी गा.पा.	२००८
		मनहरी गा.पा.	२००८
		राक्सिराङ्ग गा.पा.	१५०६
१३.	चितवन	कालिका न. पा.	१५०६
		खैरहनी न. पा.	१५०६
		माडी न. पा.	१५०६
		रत्ननगर न.पा.	२००८
		राप्ती न.पा.	२००८
		इच्छाकामना गा. पा.	२००८
		भरतपुर म. न. पा	३५१४
जम्मा			**२३१४२२**

सञ्चालन प्रक्रिया

१. यो कार्यक्रमको फोकल पर्सन स्थानीय तह स्वास्थ्य शाखामा कार्यरत नर्सिङ्ग स्टाफ नर्सिङ्ग (सहायक/अधिकृत) हुनेछ।

२. यस आ·व· मा कार्यक्रम विस्तार हुने स्थानीय तहले प्रचलित **"एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम सञ्चालन (पहिलो संशोधन) कार्यविधि २०७९"** बमोजिम विद्यालय छनौट गर्नुपर्नेछ। सो को जानकारी स्वास्थ्य निर्देशनालयलाई दिनुपर्दछ ।

३. विद्यालय छनौट पश्चात स्थानीय तहले आवश्यकता अनुसार कार्यविधिमा उल्लेखित सूची अनुसारको औषधि तथा सामाग्रीहरु खरिद गर्नुपर्नेछ ।

४. स्थानीय तहले बाह्रै महिना औषधि तथा सामाग्रीहरुको उपलब्धता सुनिश्चित गराउनु पर्नेछ र सोका लागि बजेट अपुग भएमा स्थानीय तहको आन्तरिक श्रोतबाट व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ।

५. एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम सञ्चालन (पहिलो संशोधन) कार्यविधि, २०७९ को अनुसूची-८ र यसको अनुसूची-१ मा उल्लेख भएको विद्यालय नर्सको काम, कर्तव्य र अधिकार अनुसारको कार्य सम्पादन गर्न गराउन सहजीकरण गर्नुपर्नेछ ।

६. एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रमसँग सम्बन्धित अन्य क्रियाकलापहरु कार्यविधि बमोजिम हुनेछ ।

बजेट बाँडफाँड

१. चालु आ.व. २०७९/८० को कार्यक्रम कार्यान्वयन हुने विद्यालयको नर्सको लागि रू. ५,०१,४९०/- प्रति विद्यालय/प्रति नर्स व्यवस्था गरिएको छ जसको रकम बाँडफाड निम्नानुसार रहेको छः-

रकम बाडफाँटको विवरण

क्र.सं	क्रियाकलाप	जम्मा रकम रु	कैफियत
१.	विद्यालय नर्सको लागि तलवः मासिक रू.३४,७३०।- का दरले १३ महिनाको लागि।	४५१४९०	चाडबाड खर्च उपलब्ध

२.	विद्यालय नर्सको लागि पोषाक (मन्त्रालयले तोके बमोजिम) ।	१००००	गराउनका लागि कम्तिमा ६ महिना काम गरेको हुनुपर्ने
३.	अत्यावश्यक औषधि, सामग्रीहरु र मसलन्द समेतको लागि जम्मा रकम।	४००००	
	जम्मा	**५,०१,४९०**	

२. स्थानीय तहले विद्यालय नर्सको तलव, पोषक, चाडपर्व खर्च र औषधि, सामग्रीहरु र मसलन्द खर्च बराबरको रकम हिसाव गरि एकमुष्ट रुपमा सम्बन्धित विद्यालयको चालु खातामा प्रदान गर्न सक्नेछ। सम्बन्धित विद्यालयको चालु खातामा पठाएको अवस्थामा सो को सक्कलै बिल भरपाई भने विद्यालयले स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउनुपर्नेछ।

३. यस बमोजिमको बजेट सार्वजानिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजानिक खरिद नियमावली २०६४, प्रदेश सार्वजानिक खरिद नियमावली २०७६, अर्थ मन्त्रालयको कार्य सञ्चालन निर्देशिका २०७७, प्रदेश सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, २०७८ वा प्रचलित कानून बमोजिम बाँडफाँड गरि कार्यालय प्रमुखलाई टिप्पणी स्वीकृत गराई मात्र खर्च गर्नुपर्नेछ।

अपेक्षित उपलव्धी	विद्यालय तहमा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुर्याई बालबालिका तथा किशोर किशोरीको समग्र स्वास्थ्य सरसफाई, मानसिक स्वास्थ्य, पोषण प्रवर्धन, यौन तथा प्रजनन् स्वास्थ्य, सामुदायिक स्वास्थ्य अवस्थामा सुधार भई विद्यार्थी तथा समुदायको जीवनशैलीमा सकारात्मक परिवर्तन भएको हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	१. स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालय र सम्बन्धित जिल्लाको स्वास्थ्य कार्यालयले कार्यक्रमको अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्नेछ । २. स्थानीय तहले नियमित रुपमा कार्यक्रमको स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन गर्नुपर्नेछ।
प्रतिवेदन प्रणाली	विद्यालयमा प्रदान गरिएको सेवा स्थानीय तह मार्फत चौमासिक रुपमा प्रतिवेदन स्वास्थ्य कार्यालय मार्फत स्वास्थ्य मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनुपर्नेछ ।

५. कार्यक्रमको नामः स्थानीय तहमा पुर्वाधार भएका स्वास्थ्य संस्थामा १५ शैया सम्मको अस्पताल सञ्चालन निरन्तरता (चालु)

शीर्षक	विवरण
उद्देश्य	स्थानीय तहमा पूर्वाधार भएका स्वास्थ्य संस्थामा १५ शैया सम्मको अस्पताल सञ्चालन गरी गुणस्तरीय चिकित्सकीय स्वास्थ्य सेवाको पहुँच अभिबृद्धि गर्ने।
सञ्चालन गर्ने निकाय	यो कार्यकम लागु भएका स्वास्थ्य संस्था र बिनियोजन भएको बजेटको विवरण यसप्रकार छः-

क.स	जिल्लाको नाम	स्थानीय तह	PLMBIS Code	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	बजेट रु हजरमा

बागमती प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

१.	सिन्धुली	मरिण गाउँपालिका	६.२.२.२८३४	कपिलाकोट प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२५००
२.	रामेछाप	मन्थली नगरपालिका	६.२.२.२८३५	मन्थली प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२०००
		गोकुलगंगा गाँउपालिका	६.२.२.२८३६	रस्नालु हेल्थपोष्ट	२५००
		सुनापति गाँउपालिका	६.२.२.२८३७	हिलेदेवी आधारभुत अस्पताल, वडा न. ३, नागसिपा	४०००
३.	दोलखा	कालिन्चोक गाँउपालिका	६.२.२.२८३८	सिंगटी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२५००
४.	सिन्धुपाल्चोक	मेलम्ची नगरपालिका	६.२.२.२८३९	मेलम्ची प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	३८७८
		ईन्द्रवती गाँउपालिका	६.२.२.२८४०	नवलपुर हेल्थपोष्ट	२५००
		पाँचपोखरी थांगपाल गाउँपालिका	६.२.२.२८६९	तिपेनी अस्पताल पाँचपोखरी थांगपाल	२५००
५.	रसुवा	कालिका गाँउपालिका	६.२.२.२८४१	जिवजिवे प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२५००
६.	धादिङ	गजुरी गाँउपालिका	६.२.२.२८४२	गजुरी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	४०००
		त्रिपुरासुन्दरी गाँउपालिका	६.२.२.२८४३	सल्यान्टार प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२५००
		बेनीघाट रोरांग गाँउपालिका	६.२.२.२८४४	बेनीघाट हेल्थपोष्ट	२०००
			६.२.२.२८६८	राजमार्ग सामुदायिक अस्पताल वडा नं. ३	२०००
७.	नुवाकोट	तादी गाँउपालिका	६.२.२.२८४५	खरानीटार प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२५००
८.	काठमाण्डौ	काठमाडौं महानगरपालिका	६.२.२.२८४६	शहरी स्वास्थ्य प्रवर्द्धन केन्द्र, वडा नं. ३०, रातोपुल, काठमाडौं	४०००
		गोकर्णेश्वर नगरपालिका	६.२.२.२८४७	गोकर्णश्वर प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२०००

		चन्द्रागिरी नगरपालिका	६.२.२.२८४८	थानकोट प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२०००
९.	ललितपुर	बागमती गाउपालिका	६.२.२.२८४९	थासिंगटार अस्पताल	२५००
		महाङ्काल गाउपलिका	६.२.२.२८५०	मनिखेल स्वास्थ्य चौकी	२५००
१०.	भक्तपुर	सुर्यविनायक नगरपालिका	६.२.२.२८५१	दधिकोट प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२०००
११.	काभ्रेपलान्चोक	चौरीदेउराली गाँउपालिका	६.२.२.२८५२	धुसेनि शिवालय हेल्थपोष्ट	२५००
१२.	मकवानपुर	थाहा नगरपालिका	६.२.२.२८५३	पालुङ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२०००
		बकैया गाँउपालिका	६.२.२.२८५४	छतिवन प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	४०००
१३.	चितवन	कालिका नगरपालिका	६.२.२.२८५५	जुटपानी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२०००
		रासि नगरपालिका	६.२.२.२८५६	भण्डारा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२०००
जम्मा					**६५३७८**

सञ्चालन प्रक्रिया

१. जनशक्ति व्यवस्थापन

(क) प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेटबाट आवश्यकतानुसारको स्वास्थ्यकर्मी/जनशक्तिहरु व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ।

(ख) यस आ.व मा अनुदान प्राप्त गर्ने नयाँ स्वास्थ्य संस्थाहरुको हकमा न्यूनतम रुपमा मेडिकल अफिसर -१ जना, हेल्थ असिस्टेन्ट -१ जना, स्टाफ नर्स -२ जना, फार्मेसि असिस्टेन्ट- १ जना, स्वीपर -१ जना गरि कम्तिमा ६ जना स्वास्थ्यकर्मी/जनशक्तिहरुलाई प्रचलित कानुन बमोजिम सूचना प्रकाशित गरी करार सेवा मार्फत व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ।

(ग) यस अघि अनुदान प्राप्त गरि सञ्चालन भईरहेका अस्पतालहरुको हकमा साविककै स्वास्थ्यकर्मी/जनशक्तिलाई निरन्तरता प्रदान गर्न कुनै बाधा पर्नेछैन।

(घ) यो जनशक्ति संख्यामा स्थानीय तहले थपघट गर्न सक्नेछ र अब यो कार्यक्रम पूर्ण रुपमा क्रमशः स्थानीय तहले नै व्यवस्थापन गर्ने गरी आगामी बर्षको योजनाहरुमा गर्नु हुनेछ।

(ङ) यसमा उल्लेखित स्वास्थ्यकर्मी/जनशक्ति व्यवस्थापन गर्न बजेट अपुग भएमा सम्बन्धित स्थानीय तहबाट थप बजेट व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(च) हाल स्थानीय सरकार अन्तर्गत सोही संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी/जनशक्तिहरु र प्रदेश सरकारको बजेटबाट व्यवस्थापन गरिएको जनशक्तिहरुलाई डीउटी रोस्टर तयार गरि सोको

	आधारमा आवश्यक व्यवस्थापन गरी २४ सै घण्टा आधारभूत अस्पतालबाट स्वास्थ्य सेवा प्रवाह हुने व्यवस्था गर्नुपर्ने छ। २. **फार्मेसी सञ्चालन** (क) फार्मेसी सञ्चालनको लागि नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी गरिएको निर्देशिका २०७२ बमोजिमको समिति गठन गर्नुपर्नेछ । (ख) सोहि निर्देशिका बमोजिम हुने गरी फार्मेसी सञ्चालन गर्नुपर्नेछ । (ग) गत आ.व मा स्थापना भएका फार्मेसीहरुलाई निरन्तरता दिनुपर्नेछ। (घ) यस आ.व. मा अनुदान प्राप्त गर्ने नयाँ संस्थाहरुले फार्मेसी स्थापना गर्नुपर्नेछ। उक्त कार्यको लागि औषधि खरिदमा न्यूनतम पाँच लाख विनियोजन गर्नुपर्नेछ। ३. बजेटको परिधिभित्र रहेर अस्पताल सञ्चालनका लागि आवश्यक औषधी, उपकरण, मसलन्दमा समेत खर्च गर्न सकिनेछ। ४. वार्षिक योजना बनाउदा न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यान्वयन र गुणस्तर सुधारलाई प्राथमिकता दिनुपर्दछ । ५. उपलब्ध कार्यको नियमित प्रगति मासिक रुपमा सम्बन्धित जिल्लाको स्वास्थ्य कार्यालयमा पठाउनुपर्नेछ र चौमासिक रुपमा स्वास्थ्य मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनुपर्नेछ।
बजेट बाँडफाँड	सम्पुर्ण क्रियाकलापहरु बजेटको परिधि भित्र रहि प्रचलित ऐन, नियमावली तथा कार्यविधि बमोजिम अग्रिम रुपमा कार्यक्रम तयार गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबाट टिप्पणी स्विकृत गरि गर्नुपर्ने छ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	१. स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालय र सम्बन्धित जिल्लाको स्वास्थ्य कार्यालयले कार्यक्रमको अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्नेछ । २. स्थानीयतहले नियमित रुपमा कार्यक्रमको स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन गर्नुपर्नेछ।
प्रतिवेदन प्रणाली	चौमासिक प्रतिवेदन स्वास्थ्य कार्यालय मार्फत स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ।

६. कार्यक्रमको नामः स्थानीय तहमा स्वास्थ्य संस्थाको (अस्पताल/स्वास्थ्य चौकी/औषधालय) भवन निर्माण अनुदान (नयाँ तथा निरन्तरता)

शीर्षक	**विवरण**
उद्देश्य	स्वास्थ्यका पूर्वाधार निर्माण भई गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह सहज हुनुका साथै सेवाको पहुँच अभिवृद्दी गर्न सहयोग पुग्ने।
सञ्चालन गर्ने निकाय	बजेट बिनियोजन भएका स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण यसप्रकार छः-

क्र.स	जिल्लाको नाम	स्थानीय तह	PLMBIS code	स्वास्थ्य संस्थाको नाम/क्रियाकलाप	बजेट रु (रु.हजारमा)
१.	सिन्धुली	कमलामाई नगरपालिका	६.२.२.२८२२	भिमान स्वास्थ्य चौकी -०९ भवन निर्माण	२०००

			६.२.२.२८७०	रानीचुरी स्वास्थ्य चौकी कम्पाउण्ड वाल निर्माण	२०००
		तिनपाटन गाउँपालिका	६.२.२.२८२१	छरछरे समुदायिक स्वा. ईकाई	१०००
			६.२.२.२८५९	जरायोटार स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	२०००
			६.२.२.२८६१	लंगुर स्वास्थ्य चौकी कम्पाउण्ड वाल निर्माण	५००
		सुनकोशी गाउँपालिका	६.२.२.२८७१	मझुवा स्वास्थ्य चौकी स्तरोन्नति निर्माण, वडा नं. ७	१०००
			६.२.२.२८६३	मझुवा स्वास्थ्य चौकी कम्पाउण्ड वाल निर्माण	१०००
२.	रामेछाप	सुनापति गाउँपालिका	६.२.२.२७९५	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई भवन निर्माण (सुनापति-५, खनियापानी, छापडांडा, ड़ासे)	१०००
			६.२.२.२८८९	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई भवन निर्माण, (सुनापति-३, हिलेदेवी, कामा)	१०००
			६.२.२.२८९०	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई भवन निर्माण, (सुनापति-३, हिलेदेवी, केउरिनी)	१०००
३.	दोलखा	जिरी नगरपालिका	६.२.२.२८०५	स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण-०८	२०००
		मेलुङ्ग गाउँपालिका	६.२.२.११	डाँडाखर्क स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	३०००
		भिमेश्वर नगरपालिका	६.२.२.२८७२	खरिढुंगा स्वास्थ्य चौकी मर्मत	५००
		कालिन्चोक गा.पा	६.२.२.२८६६	बाबरे स्वास्थ्य चौकीको तला थप तथा घेरावाल निर्माण-०२	१५००
४.	सिन्धुपाल्चोक	ईन्द्रवती गाँउपालिका	६.२.२.२७९४	भोटसिपा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	२०००
		भोटेकोशी गाँउपालिका	६.२.२.२५	प्रसुती प्रतिक्षालय भवन निर्माण, लिस्ति स्वास्थ्य चौकी, भोटेकोशी -०१	१५००

			चौतारा सागाचोक गढी न.पा	६.२.२.२७९०	साँगाचोक आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रस्तरोन्नति/निर्माण साँगाचोकगढ़ी-१२	२०००
				६.२.२.२७९१	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण, चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिका वडा नं. १३	१०००
			मेलम्ची नगरपालिका	६.२.२.२७९३	सुनखानी शहरी स्वास्थ्य केन्द्र निर्माण, मेलम्ची न.पा.-०९	१०००
			बार्हबिसे नगरपालिका	६.२.२.२६	बुधेपा स्वास्थ्य चौकी मर्मत	५००
				६.२.२.२७	मानेस्वारा स्वास्थ्य चौकी वाल/घेरबार निर्माण	१०००
				६.२.२.२७८९	खाडाँदेवी स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	२०००
				६.२.२.२८	गाती स्वास्थ्य चौकी स्तरोन्नति/निर्माण बाह्रबिसे-०६	१५००
			त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	६.२.२.२७९२	धुस्कुन स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण, त्रिपुरासुन्दरी -०३	२०००
			जुगल गाउँपालिका	६.२.२.२८७३	तेम्बाथान स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण जुगल -०३	२०००
			हेलम्बु गाउँपालिका	६.२.२.२४	गोल्फुभञ्याङ आधारभूत स्वास्थ्यकेन्द्र हेलम्बु गा. पा.-०५, भवन निर्माण	२०००
				६.२.२.२२	शेर्माथांग सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई भवन निर्माण-०२	२०००
				६.२.२.२३	मिलेरेप्पा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई भवन निर्माण-०१	१०००
				६.२.२.२८९१	ईचोक स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	२०००
		५.	रसुवा	उत्तरगया गाउँपालिका	६.२.२.२८७४	करुमर्याग सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई भवन निर्माण	१०००
				कालिका गाउँपालिका	६.२.२.२८७५	बेतिनी सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई कम्पाउण्डवाल निर्माण	५००
				गोसाईकुण्ड गाउँपालिका	६.२.२.२८३१	खामजिंग स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण, गोसाईकुण्ड -०३	२०००

	६.	काठमाण्डौ	चन्द्रागिरी नगरपालिका	६.२.२.२८१३	संतुगल स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	२०००
			नागार्जुन नगरपालिका	६.२.२.२८१२	भिमढुंगा स्वास्थ्य चौकी निर्माण	२०००
			गोकर्णेश्वर नगरपालिका	६.२.२.२८१४	गोकर्णेश्वर नगरअस्पताल भवन निर्माण	२०००
			शंखरापुर नगरपालिका	६.२.२.२८११	जहरसिंहपौवा स्वास्थ्य चौकी स्तरोन्नति, शंकरापुर -०३	२०००
	७.	भक्तपुर	सूर्यविनायक नगरपालिका	६.२.२.२८८१	बालकोट स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	२०००
			मध्यपुर थिमी नगरपालिका	६.२.२.२८८२	बोडे स्वास्थ्य चौकी, प्रिफ्याब भवन निर्माण	५००
				६.२.२.२८८३	लोकन्थली स्वास्थ्य चौकी	२०००
	८.	मकवानपुर	कैलाश गाउँपालिका	६.२.२.१३	नामटार स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	४०००
			हेटौडा उप.महा.नगरपालिका	६.२.२.२८०६	हेटौडा स्वास्थ्य चौकी मर्मत-०६	५००
				६.२.२.२८२५	मानव सेवा आश्रम फिजियोथेरापी कक्ष स्तरोन्नति	१०००
				६.२.२.२८२८	गाउँघर/खोप क्लिनिक भवन निर्माण-०३	५००
			बकैया गाउँपालिका	६.२.२.२८२७	गढवान गबर्स्थान स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण, बकैया -०६	२०००
			भिमफेदी गाउँपालिका	६.२.२.२८२६	ईक्चुंग स्वास्थ्य इकाई बर्थिंग सेन्टर भवन निर्माण	२०००
			राक्सिरांग गाउँपालिका	६.२.२.२८९४	बर्थिंग सेन्टर भवन निर्माण, राक्सिरांग -०४	३५००
				६.२.२.२८२४	गर्लिंग सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई भवन निर्माण, वडा नं. ७	१०००
			थाहा नगरपालिका	६.२.२.२८२९	आग्रा स्वास्थ्य चौकी भवन ट्रस्ट निर्माण	५००
				६.२.२.२८३०	टौखेल आधारभूत स्वास्थ्यकेन्द्र बर्थिंगसेन्टर निर्माण	२०००

	९.	नुवाकोट	बिदुर न.पा	६.२.२.२८०३	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण, विदुर न.पा- ०५	१०००
				६.२.२.२८९२	साउगाउ स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	२०००
			बेलकोटगढी न.पा	६.२.२.२७९६	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र निर्माण, बेल्कोटगढी न.पा-०९	२५००
				६ २.२.२८९३	दांगमै स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	२०००
			किस्पांग गा.पा	६.२.२.२७९७	मनकामना स्वा. चौ. कम्पाउण्ड वाल निर्माण किस्पाङ्ग गाउँपालिका -०५	१०००
			तादीगाउँ गा.पा	६.२.२.२७९९	बोहोरे स्वास्थ्य चौकी निर्माण	२०००
			दुप्चेश्वर गा.पा	६.२.२.२८०१	नयाँ छेपार आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण दुप्चेश्वर गाउँपालिका	१०००
			पन्चकन्या गा. पा.	६.२.२.२८००	पुरानोडाँडा स्वास्थ्य चौकी भौतिक सुधार पन्चकन्या गाउँपालिका	१०००
			म्यागङ गा. पा.	६.२.२.२७९८	स्वास्थ्य चौकी निर्माण म्यागङ गाउँपालिका वडा नं. ५	२०००
			लिखु गा. पा.	६.२.२.२८०२	सेवा सामुदायिक अस्पताल लिखु गाउँपालिका	१०००
			शिवपुरी गा. पा.	६.२.२.२८०४	शिवपुरी सामुदायिक अस्पताल भवन निर्माण शिवपुरी-०५	२५००
	१०.	काभ्रेपलान्चोक	नमोबुद्ध न.पा	६.२.२.२८१८	पिपलटार स्वास्थ्य चौकी घेराबार, नमोबुद्ध नगरपालिका-०८	१०००
			मण्डनदेउपुर	६.२.२.२८२०	स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण, मण्डनदेउपुर नगरपालिका भुम्लु-०१	१०००
			बेथानचोक गा.पा	६.२.२.२८८०	पागु मुग्लडेउ स्वास्थ्य चौकी स्तरोन्नति	१०००
			रोशी गा.पा	६.२.२.२८१९	सिन्किलेक सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई भवन निर्माण, गाउँपालिका रोशी-०६	२०००
	११.	ललितपुर	ललितपुर महा.न.पा	६.२.२.१५	सैबु स्वास्थ्य चौकी ललितपुर महा.न.पा-१८ भवन निर्माण	५०००

			६.२.२.२८१५	सामुदयिक स्वास्थ्य इकाई प्रतिक्षालय ट्रस्ट निर्माण-२४	५००
		बागमती गा.पा	६.२.२.२८१६	गिम्दी स्वास्थ्य केन्द्र स्तरोन्नति, बागमती गाउँपालिका ०७	२०००
			६.२.२.२८१७	सुभाने सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई, निर्माण बागमती गाउँपालिका, वडा ०७	१०००
१२.	धादिङ	धुनिबेसी न.पा	६.२.२.२८७८	जीबनपुर स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	२०००
			६.२.२.४	स्थानीय तहमा स्वास्थ्य चौकी/औषधालय/अस्पताल/आधार भूत स्वास्थ्य इकाई/सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई/ वाल/ भवन निर्माण	४००
		निलकण्ठ न.पा	६.२.२.२८१०	वि.पी सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई निर्माण, निलकन्ठ न.पा.-१३	१०००
		खनियाबास गा.पा	६.२.२.२८०८	कुरी बर्थिंग सेन्टर निर्माण	२०००
		त्रिपुरासुन्दरी गा.पा	६.२.२.२८०७	गोलाङटार स्वास्थ्य चौकी निर्माण, त्रिपुरासुन्दरी-०६	२०००
		थाक्रे गा.पा	६.२.२.२८७७	राजमार्ग स्वास्थ्य चौकी निर्माण-०१	२०००
		नेत्रावती गा.पा	६.२.२.१२	नेत्रावती प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र निर्माण डबजोंग गा.पा	२०००
		बेनिघाट रोराङ्ग	६.२.२.२८०९	बेनिघाट रोराङ्ग स्वास्थ्य चौकी निर्माण बेनिघाट रोराङ्ग गाउँपालिका	२०००
			६.२.२.२८७९	जोगीमारा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	२०००
१३.	चितवन	माडी नगरपालिका	६.२.२.२१	गर्दी स्वास्थ्य चौकी स्तरोन्नति, माडी -०१	१०००
		रासी नगरपालिका	६.२.२.१६	बिरेन्द्रनगर स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माण	६००
		रत्ननगर नगरपालिका	६.२.२.२८८४	बरैया आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र निर्माण वडा नं. १०	१०००

			६.२.२.४	स्थानीय तहमा स्वास्थ्य चौकी/औषधालय/अस्पताल/आधारभूत स्वास्थ्य इकाई/सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई/ वाल/ भवन निर्माण	४००
		इच्छाकामना गाउँपालिका	६.२.२.१९	दाहाखानी बर्थिङ्ग सेन्टर निर्माण	२०००
			६.२.२.१८	भरांग आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण	१०००
			६.२.२.१७	दारेचोक स्वास्थ्य चौकी मर्मत सम्भार एवम् प्रसुती प्रतिक्षालय भवन निर्माण-०४	२०००
			६.२.२.२०	स्यांगदी आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण इच्छाकामना-०७	१०००
जम्मा					**१३१९००**

सञ्चालन प्रक्रिया

१. सम्बन्धित स्थानीय तहहरुले नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयद्वारा जारी गरिएको **"स्वास्थ्य भवन पूर्वाधारको डिजाइन तथा निर्माण सम्बन्धी निर्देशिका २०७३"** बमोजिम तोकिएको भवनको प्रकार अनुसार उपर्युक्त र मापदण्ड अनुसारको जग्गा व्यवस्थापन गरि स्थानीय तहबाट निर्णय गराउनुपर्दछ ।

२. वडास्तरमा निर्माण हुने आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रको नयाँ भवनको हकमा यसै मार्गदर्शनको अनुसूची २ र ३ बमोजिमको टाईप/डिजाईन अनुसार स्थानीय तहका प्राविधिकबाट लगत अनुमान तयार गराउनु पर्नेछ।

३. स्थानीय तहबाट लागत अनुमान स्वीकृत गराई भवन निर्माण कार्य गर्नसकिनेछ। स्वास्थ्य संस्थाहरु छिटोछरितो हुने गरि प्रिफ्यावको प्रयोग गरि बनाउन सकिनेछ ।

४. स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट भवन निर्माणको प्राविधिक अनुगमन, मुल्यांकन गरिनेछ ।

५. स्वाथ्य संस्थाको नयाँ भवन निर्माण प्रकृयामा स्थानीयतहको समेत लागत सहभागिता अनिवार्य हुने गरी निर्माणको योजना बनाउन पर्नेछ।

६. बहुवर्षिय आयोजनामा समावेस गर्नु पर्ने आयोजनाहरु बहुवर्षिय आयोजना अन्तरगत स्वीकृत गराएर मात्र निर्माण प्रकृया सुरु गर्नुपर्नेछ।

७. मर्मत तथा तला थप गर्नुपर्ने स्वास्थ्य संस्थाको उपयुक्त स्थानिय स्तरमा उपलब्ध सामाग्रीहरुको प्रयोग गरी गर्नुपर्दछ।

८. निर्माण सम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रचलित ऐन, नियम बमोजिम गर्नुपर्दछ।

९. भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न आवश्यक पर्ने थप रकमको लागत सहभागीता स्थानीय तहबाट हुनु पर्नेछ।

बजेट बाँडफाँड	सम्पुर्ण क्रियाकलापहरु बजेटको परिधि भित्र रहि प्रचलित ऐन, नियमावली तथा कार्यविधि बमोजिम अग्रिम रुपमा कार्ययोजना स्वीकृत गरी गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलव्धी	स्वास्थ्य संस्थाको भवन निर्माण सम्पन्न भई गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह सहज हुनुका साथै सेवाको पहुँचमा अभिवृद्दी भएको हुनेछ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	१. स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालय र सम्बन्धित जिल्लाको स्वास्थ्य कार्यालयले कार्यक्रमको अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्नेछ । २. स्थानीय तहले नियमित रुपमा कार्यक्रमको स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन गर्नुपर्नेछ।
प्रतिवेदन प्रणाली	चौमासिक प्रतिवेदन स्वास्थ्य कार्यालय मार्फत स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ।

७ .कार्यक्रमको नाम :स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाको सबलीकरण

शीर्षक	**विवरण**
उद्देश्य	स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाको सबलीकरण गरी गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्ने।
सञ्चालन गर्ने निकाय	बजेट बिनियोजन भएका ६ स्थानीय तह अन्तर्गतका देहाय बमोजिमका ६ स्वास्थ्य संस्थाः-

क्र. स	**जिल्ला**	**स्थानीय तहको नाम**	**PLMBIS Code**	**स्वास्थ्य संस्थाको नाम**	**बजेट (रु हजारमा)**
१.	काठमाण्डौ	काठमाडौं म. न. पा.	६.२.२.२८३३	शहरी स्वास्थ्य प्रवर्द्धन केन्द्र, स्वलिकरण, वडा नं. ३०, रातोपुल, काठमाडौं	१०००
२.	रामेछाप	सुनापति गाउँपालिका	६.२.२.२८५७	आधारभुत अस्पताल, हिलेदेवी वडा न.-३, नागसिपाको सवलिकरण तथा छापडाडा-डासे, कामा र केउरिनी सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईको थप सहयोग सवलिकरण	२५००
३.	सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रावती गाउँपालिका	६.२.२.२८३२	नवलपुर प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र सवलिकरण	३०००
४.	चितवन	भरतपुर म. न. पा.	६.२.२.२८८८	योगी नरहरिनाथ प्राकृतिक चिकित्सालय अस्पताल सवलिकरण	१०००

५.	मकवानपुर	हेटौंडा उप म. न. पा.	६.२.३.२८८६	हेटौंडा सामुदायिक आखा अस्पताल बिरामी कक्ष निर्माण/सवलिकरण	१०००
६.	ललितपुर	बागमती गाउँपालिका	६.२.२.२८९५	लुकुनिवेशी गाउँघर क्लिनिक सवलिकरण बागमती गाउँपालिका वडा नं. ६	१५००
जम्मा					१००००

सञ्चालन प्रक्रिया	१. बजेट बिनियोजन भएका स्थानीय तहको स्वास्थ्य संस्थाको सवलीकरणको योजना तयार गर्ने। २. बजेट बिनियोजन भएको स्वास्थ्य संस्थाको सवलीकरणको लागि आवश्यक भौतिक पूर्वाधार/भवन/कम्पाउण्ड वाल निर्माण/मर्मत सम्भार, औजार उपकरण खरिद, अत्यावश्यक भई थप जनशक्ति करार गर्नु पर्ने लगायतको कार्यका योजना निर्माण गर्ने। ३. यसको बुदा न. २ को कार्यहरु प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली अनुसार गर्नुपर्नेछ। ४. निर्माण गरी सवलिकरण गर्नु पर्ने स्वास्थ्य संस्थाहरु छिटोछरितो हुने गरि प्रिप्यावको प्रयोग गरि बनाउन सकिनेछ। ५. सवलिकरण कार्यको नियमित प्रगति मासिक रुपमा सम्बन्धित जिल्लाको स्वास्थ्य कार्यालयमा पठाउनुपर्नेछ र चौमासिक रुपमा स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ।
बजेट बाँडफाँड	नेपाल सरकार/प्रदेश सरकारको प्रचलित आर्थिक कार्यविधि ऐन र नियमावली तथा सार्वजनिक खरिद ऐन, नियमावली र खर्च मापदण्ड अनुसार स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही खर्च योजना र बजेट बांडफांड फोकल पर्सनले तयार गरी पेश गर्ने र सो खर्च योजना र बजेट बांडफांड लेखाको राय लिई कार्यालय प्रमुखबाट अग्रिम स्वीकृत गराई मात्र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलव्धी	स्वास्थ्य संस्थाको सबलीकरण भई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	१. स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालय र सम्बन्धित जिल्लाको स्वास्थ्य कार्यालयले कार्यक्रमको अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्नेछ । २. स्थानीय तहले नियमित रुपमा कार्यक्रमको स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन गर्नुपर्नेछ।
प्रतिवेदन प्रणाली	कार्यक्रम संचालन भएपछि चौमासिक प्रतिवेदन स्वास्थ्य कार्यालय मार्फत स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ ।

अनुसूची - १

प्रदेश सरकार

स्वास्थ्य मन्त्रालय

बागमती प्रदेश ,नेपाल

विद्यालय नर्सको काम, कर्तव्य र अधिकार

१.प्रवर्द्धनात्मक सेवा

(क) विद्यार्थीहरुको स्वस्थ जीवनशैलीसँग सम्बन्धित मदिराजन्य पेय पदार्थ, सुर्तीजन्य पदार्थहरुको नियन्त्रण गर्न पहल गर्ने ।

(ख) विद्यार्थीहरुलाई जीवनोपयोगी सिप सिकाई स्वस्थ जीवनशैलीसँग सम्बन्धित आचरणहरु सिकाउनुका साथै सकारात्मक सोचको समेत विकास गर्न मद्दत गर्ने ।

(ग) पोषणसम्बन्धी सेवाः

- पोषणसम्बन्धि पोस्टरहरु टास्ने, नाटक स्वस्थकर खानाको प्रबर्धन गर्ने, पोषणको महत्त्वबारे प्रदर्शनी नाटक जस्ता बिधिहरु प्रयोग गरि जानकारी दिने, मेश तथा क्यान्टिनमा पोषिलो तथा सरसफाईयुक्त खानेकुरा बनाउन योजना बनाउन सहयोग गरि उत्प्रेरित गर्ने जस्ता विभिन्न किसिमका पोषण तथा पोषिलो खानेकुराहरुको बारेमा चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- घरबाट ल्याएको पोषण तथा सरसफाईयुक्त खाजा तथा खानालाई प्रोत्साहन गर्ने ।
- पत्रुखाना (Junk food) को प्रयोगमा नियन्त्रण गर्ने ।

(घ) विद्यार्थीहरुलाई लागुपदार्थ दुर्व्यसन नियन्त्रण लगायतका विषयमा स्वास्थ्य शिक्षा दिने ।

(ङ) विद्यालयको सिक्न र सिकाउनका लागि सुरक्षित वातावरण, स्वच्छ तथा स्वस्थकर खानेपानी व्यबस्थापनका लागि आवश्यक पहल गर्ने ।

(च) बालबालिका तथा किशोरकिशोरी मैत्री सेवा, पूर्वाधार निर्माण तथा व्यबस्थापनका लागि आवश्यक पहल गर्ने ।

(छ) विद्यार्थी, शिक्षक तथा कर्मचारीहरुलाई लैंगिक हिंसा, बालहिंसा, बालबालिका तथा चेलीवेटी बेचबिखन, महिला तथा बालबालिकाको हक अधिकार, बालबिबाह निरुत्साहन, किशोरकिशोरी मैत्री यौन तथा प्रजनन् स्वास्थ्य इत्यादि विषयमा शिक्षा दिने ।

(ज) विद्यार्थी, शिक्षक तथा कर्मचारीहरुलाई व्यक्तिगत तथा वातावरणीय सरसफाई तथा फोहोरमैला व्यबस्थापन सम्बन्धी शिक्षा दिने र सम्बन्धित पक्षसँग समन्वय गरि व्यवस्थापन गर्न सहयोग गर्ने ।

(झ) विद्यार्थीहरुलाई स्वाथ्यका विभिन्न विषयहरुमा कार्य योजना तयार गरि प्रदान गरिएको स्वास्थ्य शिक्षा अनुसार व्यवहार परिवर्तन गर्न सहयोग गर्ने ।

(ञ) सर्ने तथा नसर्ने रोगहरुबाट बच्नका लागि चेतनामुलक कार्यक्रमहरु गर्ने ।

(ट) प्रभावकारी तथा स्वस्थ आनीबानी बसाल्नका लागि "विद्यार्थीद्वारा विद्यार्थीलाई" तथा "विद्यार्थीद्वारा समुदायलाई" स्वास्थ्य शिक्षा दिने परम्पराको शुरुवात गर्ने ।

(ठ) विद्यार्थी, शिक्षक तथा कर्मचारीहरुलाई सकारात्मक सोचको विकास गर्नका लागि विद्यालयमा स्वास्थ्यसम्बन्धी प्रदर्शनी, नाटक, परामर्श आदिको आयोजना गर्ने र विद्यार्थीहरुलाई यसको निरन्तरताको लागि प्रोत्साहन गर्ने ।

(ड) विद्यार्थी, शिक्षक तथा कर्मचारीहरुलाई प्राकृतिक प्रकोप तथा प्रकोपजन्य महामारीबाट बच्न सजग गराउने, चौमासिक रुपमा Drill अभ्यास समेत गराउने र त्यसबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्न पहल गर्ने ।

(ढ) महिनावारी स्वास्थ व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

(ण) विद्यालय तथा समुदायमा स्वस्थ जीवन प्रबर्द्धन कार्यक्रमको अभियन्ताका रुपमा रही कार्य गर्ने ।

२.प्रतिकारात्मक सेवा

(क) रोगहरुको रोकथामसँग सम्बन्धित सेवा सुविधाहरु उपलब्ध गराई आवश्यकतानुसार प्रेषण गर्ने ।

(ख) विद्यालय लक्षित खोप कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सहयोग गर्ने । साथै विद्यालय भर्नाको समयमा खोप कार्ड अनिवार्य गराउने ।

(ग) विद्यालयमा कुनै सरुवा रोग देखा परेमा स्थानीय स्वास्थ्य इकाईलाई सकभर छिटो जानकारी गराउने र व्यस्थापनमा सक्रिय भूमिका निर्वाह गर्ने ।

(घ) विद्यालयको वातावरण भौतिक तथा मनोसामाजिक रुपमा स्वस्थकर र बिद्यार्थी मैत्री बनाउन सहजीकरण गर्ने ।

३. परामर्श सेवा

(क) किशोराबस्थामा हुने शारीरिक तथा मानसिक परिवर्तन, प्रजनन् स्वास्थ्य, यौन तथा यौनिकता, महिनावारी व्यवस्थापन सम्बन्धी परामर्श दिने ।

(ख) मानसिक समस्या र अन्य स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्या व्यवस्थापनका लागि विद्यार्थीहरुलाई मनोविमर्श दिने ।

(ग) अपांगता भएका विद्यार्थीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न प्रोत्साहन गर्नका लागि शिक्षक, विद्यार्थी तथा अभिभावकलाई आवश्यकतानुसार परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने ।

(घ) दीर्घ रोग लागेका तथा लामो समयसम्म उपचार आवश्यक पर्ने विद्यार्थीहरुको पहिचान गरि अभिभावक तथा विद्यार्थीलाई यथोचित परामर्श दिने ।

४.स्वास्थ्य परीक्षण तथा प्राथमिक उपचार

(क) स्थानीय स्वास्थ्य संस्था वा अन्य सहयोगी सस्थाहरुसँग समन्वय गरि आवश्यकतानुसार विद्यार्थिहरुको सामान्य स्वास्थ्य परीक्षण(आँखा, मुख, कान, दाँत, छाला आदि) गर्ने ।

(ख) पोषणको अवस्था पत्ता लगाउन एन्थ्रोपोईमेट्रिक मेजरमेन्ट गरि मापदण्ड अनुसार भए नभएको यकिन गर्ने ।

(ग) विद्यार्थी, शिक्षक तथा कर्मचारीहरुको स्वास्थ्य स्थितिको लेखाजोखा गर्ने ।

(घ) विद्यार्थी, शिक्षक तथा कर्मचारीहरुलाई आईपर्ने घाउ, खटिरा तथा अपर्झट आईपर्ने स्वास्थ्य समस्याहरुको व्यबस्थापन गर्ने ।

(ङ) महिनावारीसँग सम्बन्धित विभिन्न किसिमका समस्याहरुको समाधान गर्न किशोरीहरुलाई सहयोग गर्ने ।

(च) विद्यालयमा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नका लागि विद्यार्थीको अभिभावकसँग अनुसूची-१० बमोजिम पुर्व सुसूचित मन्जुरीनामा लिई राख्ने ।

(छ) दीर्घ रोग लागेका विद्यार्थीहरुको व्यक्तिगत कार्य योजना बनाई सम्बन्धित शिक्षक, कर्मचारी तथा परिवारका सदस्यहरु संलग्न गराई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने गराउने ।

५.प्रेषण सेवा

(क) विद्यार्थी, शिक्षक तथा कर्मचारीहरुलाई थप उपचार आवश्यक भएमा समयमानै प्रेषण गर्ने । प्रेषण गर्दा प्रेषण गरिएको स्वास्थ्य संस्थासँग समन्वय गरि अनुसूची-११ बमोजिम प्रेषण पुर्जा भरेर पठाउनुपर्नेछ ।

(ख) विद्यार्थीलाई प्रेषण गर्नुपरेमा बिरामी विद्यार्थीको अभिभावकलाई खवर गरि बोलाउनु पर्ने ।

(ग) प्रेषण गरेका विद्यार्थी, शिक्षक तथा कर्मचारीहरुलाई अनिवार्य अनुगमन गरि सो को अभिलेख चुस्तदुरुस्त राख्ने ।

६.योजना तर्जुमा

(क) आफुले गर्ने कामहरुको दैनिक, मासिक तथा वार्षिक कार्यतालिका बनाउने ।

(ख) प्रदेश तथा स्थानीय सरकारद्वारा सञ्चालित विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनका लागि आवश्यक योजना तयार गर्न सहयोग गर्ने ।

(ग) कार्य सम्पादनका लागि आवश्यक सामाग्रीहरुको सुची तयार गरि प्रधानाध्यापक तथा विद्यालय व्यबस्थापन समितिमा पेश गर्ने ।

७.समन्वययात्मक भूमिका

(क) विद्यालय व्यवस्थापन समिति तथा विद्यालय स्वास्थ्य इकाईसँग नियमित बैठक बसी स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विषयमा सुझाव दिने ।

(ख) विद्यालयको सिक्न र सिकाउनका लागि सुरक्षित वातावरण, स्वच्छ तथा स्वस्थकर खानेपानी बालबालिका तथा किशोरकिशोरी मैत्री सेवा, पूर्वाधार निर्माण तथा व्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित सरोकारवालाहरुसँग आवश्यक समन्वय गर्ने ।

(ग) विद्यार्थीहरुलाई स्वस्थ राख्नका लागि अभिभावकहरुसँग समन्वय गरि शिक्षक तथा अभिभावकहरु बिच हुने बैठकमा आवश्यकतानुसार स्वास्थ्यसम्बन्धी विषयहरुमा जानकारी दिने तथा अन्तरक्रिया गर्ने ।

(घ)नसर्ने रोगहरुबाट बच्न जस्तै खोप तथा अन्य रोगहरुको जोखिम न्यून गर्ने उपायहरुका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने ।

(ङ)विपद तथा प्रकोपको पुर्व तयारी तथा व्यबस्थापनका लागि स्थानीय सरकारसँग समन्वय गर्न विद्यालय व्यबस्थापन समितिलाई सहयोग गर्ने ।

(च)गुणस्तरीय विद्यालय स्वास्थ्य सेवाका लागि सरकारी तथा सामाजिक विकास सस्थाहरुसँग आवश्यक समन्वय गर्ने ।

(छ) विद्यार्थीहरुको नियमित स्वास्थ्य निरीक्षण गर्नका लागि कक्षा शिक्षकसँग समन्वय गर्ने ।

(ज)निर्देशनालय ,स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तहसँग आवश्यक समन्वय गर्ने ।

८.अभिलेख तथा प्रतिवेदन

विद्यालयले विद्यार्थीहरुको स्वास्थ्य अवस्थाको अभिलेख राख्ने साथै यस कार्यविधि बमोजिम विद्यालयमा सञ्चालन भएका स्वास्थ्य कार्यक्रमको प्रतिवेदन मासिक रुपमा महिना व्यतित भएको पहिलो हप्ताभित्र स्थानीय तह/निर्देशनालयमा पेश गर्ने ।

९.अन्य कार्यहरु

(क) प्रधानाध्यापकसँगको समन्वयमा स्वास्थ्य तथा वातावरणीय सरसफाई सम्बन्धी अन्य कार्यहरु गर्ने ।

(ख) विद्यालय स्वास्थ्य तथा वातावरणको सुधारका लागि रणनीतिक योजना तयार गर्न विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई सहयोग गर्ने ।

(ग)सिकाई दुर्वलता भएका विद्यार्थीहरु समयमा नै पहिचान गरि आवश्यक व्यबस्था मिलाउन विद्यालय प्रशासन तथा सरोकारवालाहरुसँग समन्वय गर्ने ।

(घ)शारीरिक दुर्वलता भएका विद्यार्थीहरुको लागि आवश्यकतानुसार सहयोग गर्ने ।

(ङ)शारीरिक सजाय रोक्न तथा नियन्त्रण गर्न शिक्षकशिक्षिकालाई सचेत तथा सहयोग गर्ने ।

(च)विद्यालय स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित अध्ययन तथा अनुसन्धान कार्यमा सहभागी हुने तथा आवश्यक सहयोग गर्ने ।

(छ) अत्यावश्यक संस्था जस्तै एम्बुलेन्स, ब्लड बैंक, दमकल, प्रहरी कार्यालयको फोन नम्बर विद्यालयको सूचना पाटीमा टाँस्ने ।

(ज)विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक शिक्षिकाहरुका लागि प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गर्न आवश्यक पहल गर्ने ।

(झ)कक्षा कोठा र विद्यालयको वातावरण नियमित रुपमा अवलोकन गर्ने ।

(ञ)बालबिबाह न्यूनीकरणका लागि आवश्यक कार्य गर्ने ।

१०. एक **विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि २०७८ (संशोधन सहित) मा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ।**

अनुसूची - २

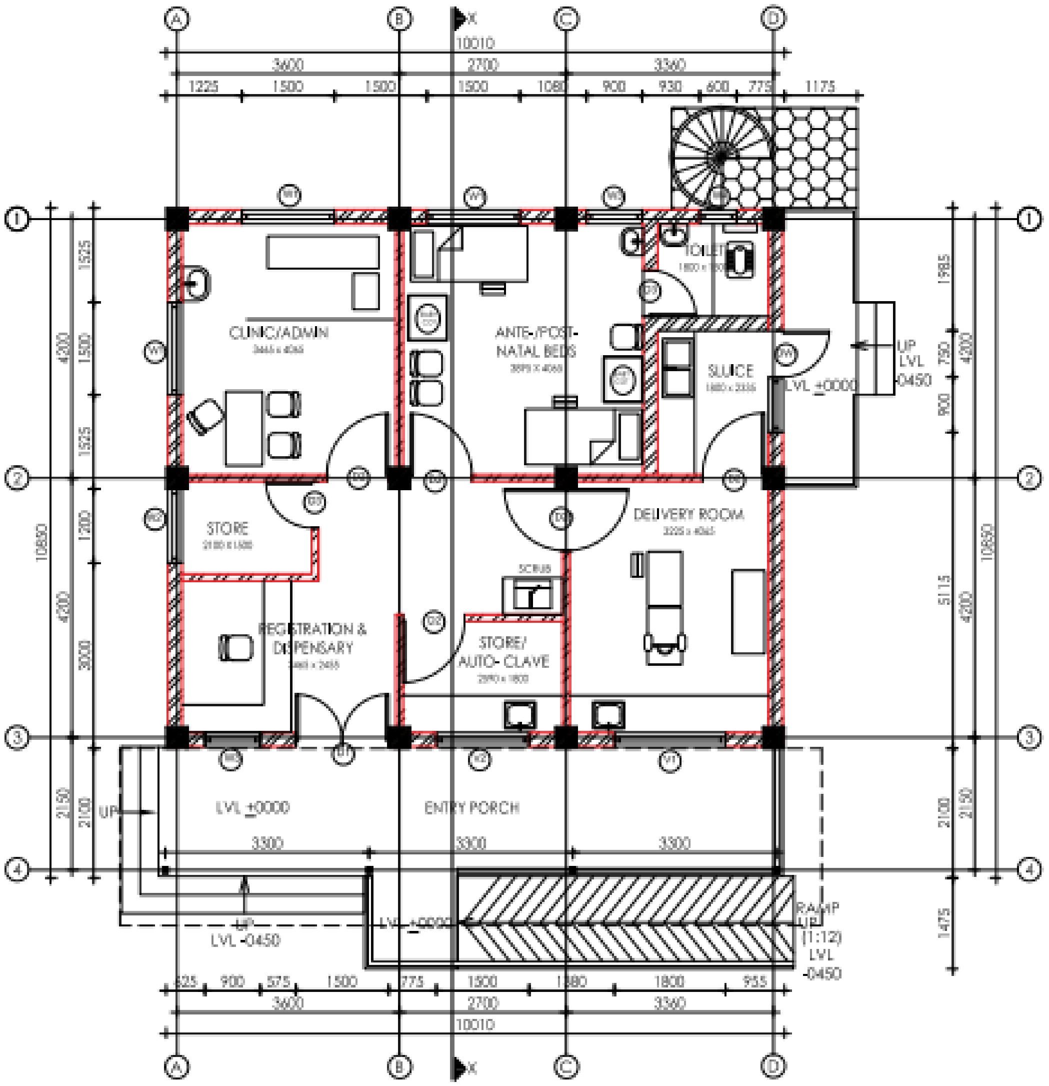

GROUND FLOOR PLAN

Area: 107.57 Sq. M.

WARD LEVEL HEALTH UNIT
TYPE DESIGN - 1

अनुसूची - ३

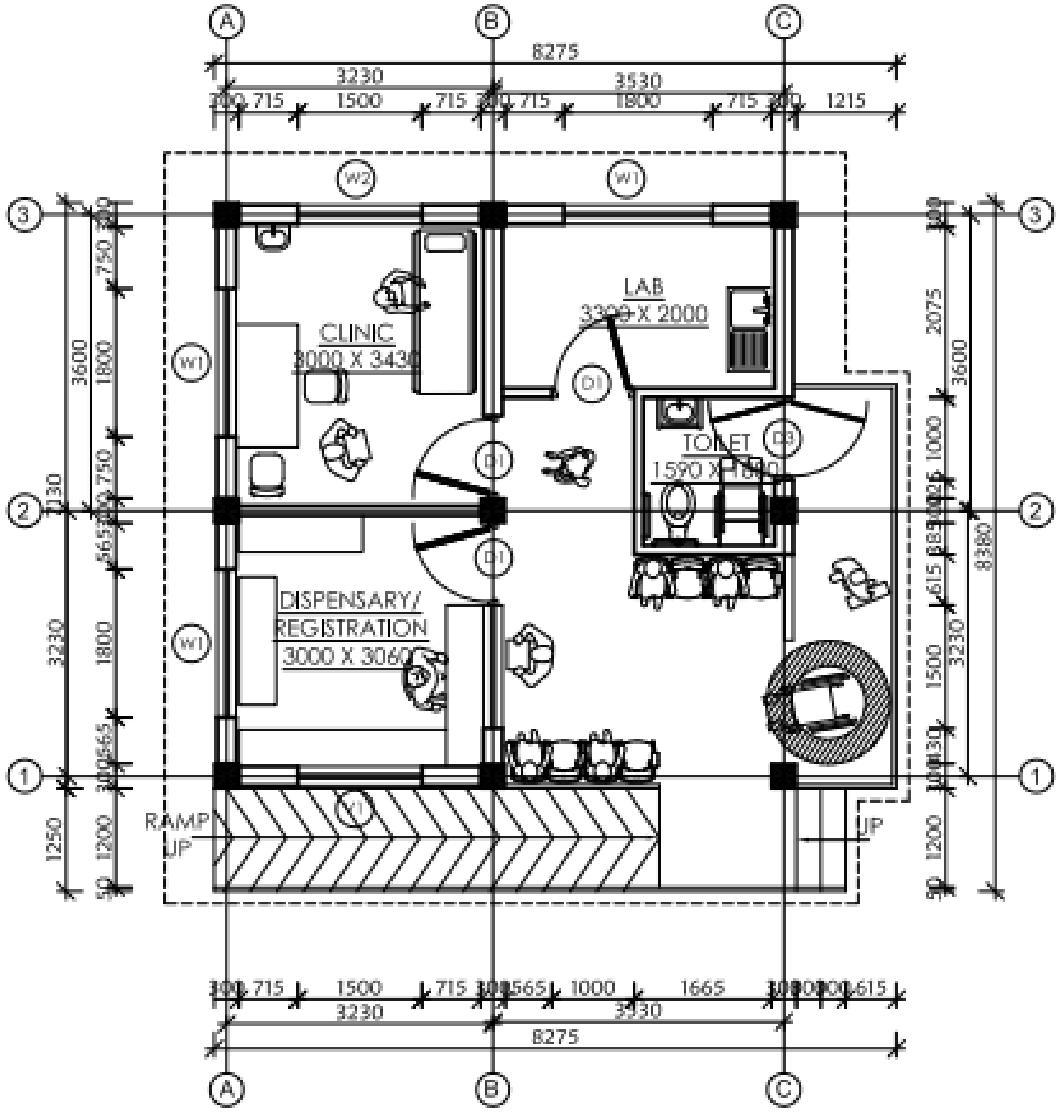

GROUND FLOOR PLAN

AREA: 65.88 SQ. M. (INCLUDING VERANDAH AND RAMP)
AREA: 50.33 SQ. M. (EXCLUDING VERANDAH AND RAMP)

WARD LEVEL HEALTH CARE CENTER TYPE 2